

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

JUNIE 2019

**EKONOMIE V2
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 18 bladsye.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1****1.1 MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

1.1.1	B	✓✓	ewewig		
1.1.2	D	✓✓	ceteris paribus		
1.1.3	C	✓✓	gemiddelde		
1.1.4	B	✓✓	kapitaal		
1.1.5	C	✓✓	oligopolie		
1.1.6	D	✓✓	diskriminerende		
1.1.7	A	✓✓	kollektiewe		
1.1.8	A	✓✓	beskikbare inligting	(8 x 2)	(16)

1.2 PAS-ITEMS

1.2.1	D	✓	sny GK by laagtepunt		
1.2.2	G	✓	bevestig, wysig of stel enige besluit ter syde		
1.2.3	A	✓	buit soms verbruikers uit		
1.2.4	B	✓	verskillende besighede wat dieselfde produk produseer		
1.2.5	F	✓	laat 'n onderneming toe om voort te bestaan		
1.2.6	C	✓	daling in ekonomiese welvaart veroorsaak deur 'n daling in beide verbruikers- en produsente surplus		
1.2.7	H	✓	'n bemarkingstrategie wat gebruik word om 'n spesifieke beeld in die verbruiker se denke/gedagtes te skep		
1.2.8	E	✓	rentekoers waarteen die netto huidige waarde van 'n projek nul is	(8 x 1)	(8)

1.3 GEE EEN TERM

1.3.1 Veranderlike koste ✓

1.3.2 Mark ✓

1.3.3 Onelastiese vraag ✓

1.3.4 Meriete goedere ✓

1.3.5 Minimum lone ✓

1.3.6 Eksplisiete samespanning ✓

(6 x 1) (6)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae uit hierdie afdeling in die ANTWOORDEBOEK.

VRAAG 2: MIKRO-EKONOMIE

2.1 Beantwoord die volgende vrae.

2.1.1 Noem TWEE vorme van arbeid-/beroepsonbeweeglikheid.

- Geografiese onbeweeglikheid ✓
- Beroepsonbeweeglikheid ✓ (2)

2.1.2 Hoekom sal jy verkies om eerder 'n monopolie as 'n volmaakte mededinger te bedryf?

- 'n Monopolie realiseer ekonomiese wins oor beide die kort- en die langtermyn terwyl 'n volmaakte mededinger 'n normale wins oor die langtermyn realiseer ✓✓
(Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord) (2)

2.2 2.2.1 Noem 'n voorbeeld van 'n positiewe eksternaliteit.

- Onderwys ✓
- Gesondheid ✓
(Aanvaar enige toepaslike korrekte voorbeeld) (1)

2.2.2 Voltooi die stelling: 'n Positiewe eksternaliteit is 'n rede vir ...

- markmislukking. ✓ (1)

2.2.3 Beskryf kortliks die begrip *privaat voordele*.

- Privaat voordele of interne voordele is voordele wat toekom aan diegene wat die goedere en dienste koop en diegene wat dit produseer ✓✓ (2)

2.2.4 Verduidelik die rede vir die skuif van VV na V^1V^1 in bostaande grafiek.

- VV skuif na V^1V^1 omdat die sosiale voordele in berekening gebring word en daar gevolglik meer geproduseer word. ✓✓ (2)

2.2.5 Hoe hanteer die regering positiewe eksternaliteite?

Die regering moedige positiewe eksternaliteite aan deur:

- Advertensies oor die radio en op televisie ✓✓
- Onderwys, gesondheid en ander dienste teen lae koste of gratis te verskaf aan sekere groepe mense ✓✓
- Verbruikerssubsidies te verskaf ✓✓
(Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord) (2 x 2) (4)

2.3 DATARESPONS

2.3.1 Noem 'n voorbeeld van 'n onderneming in 'n monopolieemark.

- Eskom ✓
- Sasol ✓
- Transnet ✓

(Aanvaar enige toepaslike korrekte voorbeeld)

(1)

2.3.2 Identifiseer EEN kenmerk van die markstruktuur waarna in bogenoemde spotprent verwys word.

- Daar is net een besigheid – alleenverskaffer ✓
- Dit is 'n prysmaker – beskik oor markkrag ✓
- Daar is geen mededinging nie ✓

(1)

2.3.3 Beskryf 'n *kunsmatige monopolie* kortliks.

- 'n Monopolie wat veroorsaak is deur hindernisse tot toetrede wat nie ekonomies van aard is nie, bv. patentreg, ens. ✓✓
- Dit is 'n monopolie wat deur wetgewing geskep is ✓✓

(2)

2.3.4 Verduidelik 'n situasie waar die monopolie oor geen mag beskik nie.

- Indien die vraag na 'n produk baie laag is, dan sal die monopolis nie oor 'n mark vir die produk beskik nie. ✓✓

(Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking)

(2)

2.3.5 Hoekom hel die gemiddelde inkome-kurwe (GI) van 'n monopolie afwaarts?

Die gemiddelde inkome-kurwe (GI) hel afwaarts omdat:

- Die GI dieselfde as die vraagkurwe is ✓✓
- Daar minder aangevra word teen hoër pryse en meer teen laer pryse aangevra word ✓✓
- Indien dit die monopolis se wens sou wees om sy verkope met 'n addisionele eenheid te verhoog, moet dit die prys van sy produk verlaag ✓✓

(Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord)

(2 x 2) (4)

2.4 **Verduidelik openbare goedere as 'n rede vir markmislukking.**

- Openbare goedere is daardie goedere, insluitende gemeenskap- en kollektiewe goedere, wat die regering aan almal in die gemeenskap verskaf. ✓✓
- Dit is hoog in aanvraag, maar word nie deur die mark voorsien nie omdat lae wins daarop gerealiseer word met die verkoop daarvan en daar hoë kapitaalkostes benodig word om dit te kan verskaf. ✓✓
- Die rede waarom die mark misluk om openbare goedere te verskaf is geleë in die:
  - Nie-uitsluitbaarheid van openbare goedere – verbruik deur een persoon sluit nie die verbruik van ander uit nie, ✓✓ bv. 'n lighuis ✓
  - Nie-mededingend – verbruik kan nie slegs beperk word tot diegene wat daarvoor betaal nie, ✓✓ rugryers kan dit ook verbruik ✓
  - Nie-verbruik – dis nie moontlik vir individue om hulle te weerhou van verbruik nie, ✓✓ bv. straatligte. ✓
  - Aaneenlopende verbruik, ✓✓ bv. verkeersligte ✓
  - Sosiale voordele oorskry private voordele, ✓✓ bv. gesondheidsorg en onderwys ✓

(Maksimum 4 punte indien slegs genoem en voordele gegee). (4 x 2) (8)

2.5 **Bewys waarom 'n volmaakte mark onrealisties is.**

Die toestande van volmaakte mededinging maak dit onrealisties om die volgende redes:

- Produksie van homogene produkte, dieselfde in alle opsigte, kan nie verbruikers opgewonde maak nie ✓✓ elkeen sal daarvan hou om verskillend te wees en daarom verkies verbruikers gedifferensieerde produkte ✓✓
- Dit is nie regtig moontlik om volledige kennis te hê oor die gedrag van die verbruikers en ander ondernemings nie ✓✓ omdat mense se gedrag onderhewig is aan verandering op enige gegewe oomblik ✓✓
- Volkome vryheid van toe- en uittrede is nie moontlik in die regte wêreld nie ✓✓ bestaan van hindernisse tot toetrede verhoed volmaakte mededinging ✓✓

(Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord)

(4 x 2) (8)

[40]

VRAAG 3: KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES

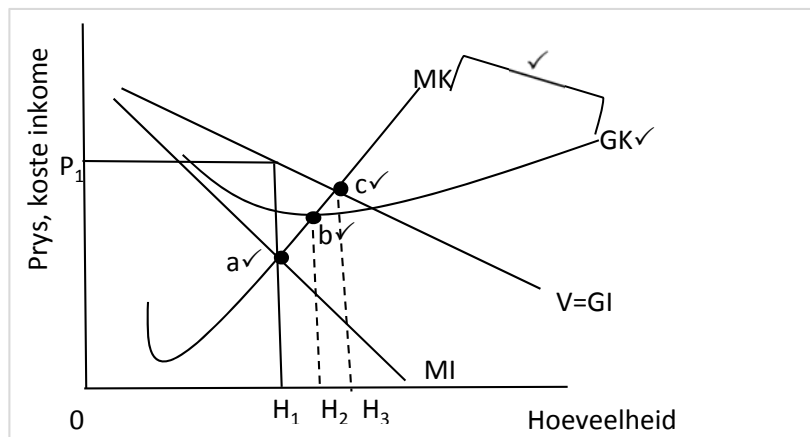
- 3.1 3.1.1 **Noem TWEE kostes wat ekonome oorweeg wanneer wins bereken word.**
- Implisiete kostes ✓
  - Eksplisiete kostes ✓ (2)
- 3.1.2 **Waarom word individuele ondernemings in 'n volmaakte mark as prysnemers beskou?**
- Daar is baie klein ondernemings in die mark, in so 'n mate dat een onderneming onbeduidend is en geen mag het om die prys te beïnvloed nie, en dan aanvaar ondernemings die prys soos deur die nywerheid vasgestel ✓✓ (2)
- 3.2 **DATARESPONS**
- 3.2.1 **In watter markstruktuur word kartelle gevorm?**
- Oligopolie ✓ (1)
- 3.2.2 **Watter beleid gebruik die regering om die ontwikkeling van monopolieë te ontmoedig?**
- Anti-monopolistiese wetgewing / Mededingingsbeleid ✓ (1)
- 3.2.3 **Wat sal die Mededingingskommissie doen met sy bevindinge?**
- Die Mededingingskommissie sal aanbevelings maak aan die Mededingingstribunaal aangaande die straf wat aan die kartel toegeken behoort te word ✓✓ (2)
- 3.2.4 **Verduidelik kortliks die begrip *kartel*.**
- 'n Groep produsente wie se doel dit is om 'n kollektiewe monopolie te vorm, ten einde pryse vas te stel en aanbod en mededinging te beperk. ✓✓ (2)
- 3.2.5 **Waarom is dit in belang van produsente om die vlak van mededinging in hulle bedryf te beperk?**
- Produsente probeer om die vlak van mededinging te verlaag, ten einde:
- Ekonomiese wins oor die lang termyn te realiseer ✓✓
  - 'n Groot marktaandeel te bekom ✓✓
  - Die mark te manipuleer deur goedere teen hoër pryse te verkoop ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord) (2 x 2) (4)

3.3 DATARESPONS

- 3.3.1 **Watter markstruktuur stel bogenoemde grafieke voor?** (1)
- Volmaakte mark ✓
- 3.3.2 **Verskaf 'n korrekte byskrif vir kurwe H op Grafiek 2.** (1)
- Gemiddelde veranderlike koste / GVK ✓
- 3.3.3 **Watter uitwerking sal 'n toename in vraag op die markprys hê?** (2)
- Die markprys sal styg ✓✓
- 3.3.4 **Beskryf kortliks die aanbodkurwe van 'n individuele onderneming in hierdie markstruktuur.** (2)
- Dit is die stygende gedeelte van 'n besigheid se marginale koste-kurwe, bo die minimum punt van die gemiddelde koste-kurwe. ✓✓
- 3.3.5 **Waarom sal 'n besigheid nie produseer links van punt 'g' nie?**
- 'n Besigheid sal nie links van punt 'g' produseer nie, omdat:
- Punt 'g' 'n punt is waar die besigheid sy deure sal sluit ✓✓
  - By enige punt links van 'g' is die prys laer as die gemiddelde veranderlike koste ($P < GVK$) ✓✓
  - Die besigheid nie sy gemiddelde veranderlike koste kan dek nie ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking) (2 x 2) (4)

3.4 Verduidelik, met behulp van 'n grafiek, waarom monopolieë as beide produktief en allokatief ondoeltreffend beskou kan word.

Punttoekenning = Maksimum 4
 Korrekte byskrifte en posisie van MK en GK= 1
 MK = MI (punt a) = 1
 Punt b = 1
 Punt c = 1

Produktiewe ondoeltreffendheid

- 'n Monopolie onderneming produseer H_1 in plaas van H_2 wat die laagste punt op die GK kurwe (punt b) is en verbruikers betaal 'n hoë prys van P_1 ✓✓
- Dit is omdat daar geen mededinging in die mark is, aangesien daar hindernisse tot toetrede is. ✓✓ (Maks. 2)

Allokatielike ondoeltreffendheid

- 'n Monopolie besigheid is allokatief ondoeltreffend omdat verbruikers 'n hoë prys P_1 betaal, wat bo die MK (punt c) is / die prys wat gehef word is nie gelyk aan die marginale koste nie. ✓✓
- Dit is omdat die GI-kurwe altyd bo die MI-kurwe lê en by die wins maksimerende uitset is die prys altyd bo die punt waar $MI = MK$. ✓✓ (Maks. 2)

3.5 Veronderstel daar is 'prysoorloë' in 'n oligopolie-mark. Hoe sal dit verbruikers beïnvloed?

As daar prysoorloë is, sal verbruikers baat deur:

- Laer pryse vir individuele produkte te betaal ✓✓
- Hulle mag te gee om meer goedere en dienste te koop ✓✓

Verbruikers mag ook ly deur:

- Te verloor as ondernemings sluit a.g.v. ernstige prysoorloë en daar 'n mindere mate van keuses oorbly ✓✓
  - Blootgestel te word aan 'n lae kwaliteit produk soos wat die mark minder mededingend raak ✓✓
  - Styging in pryse oor die langtermyn ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking)

(8)
 [40]

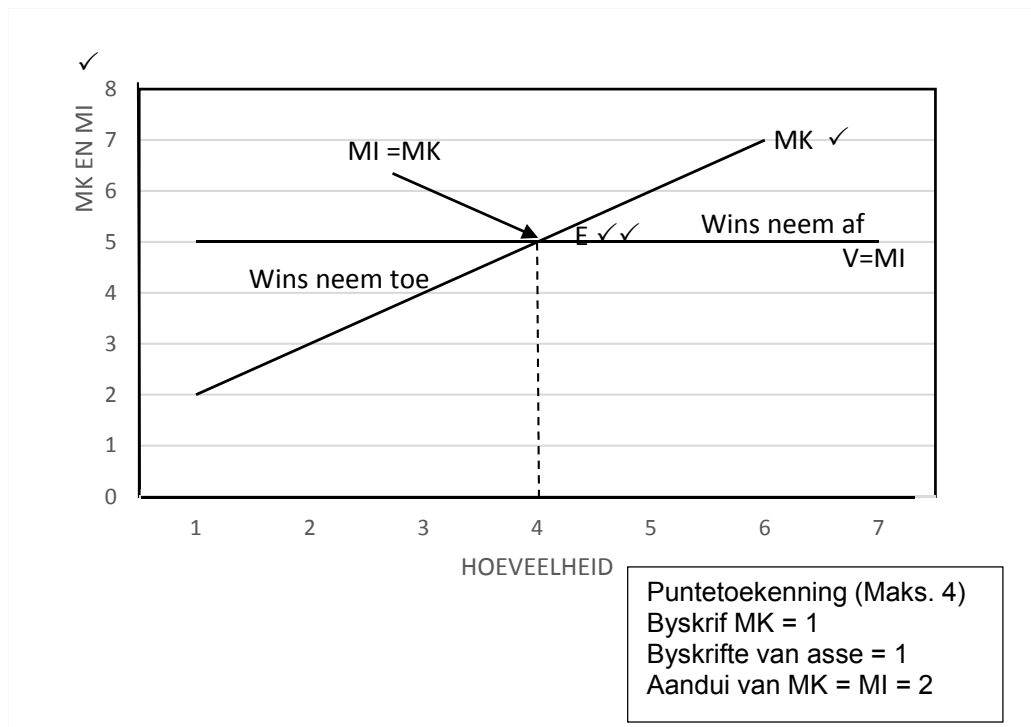
VRAAG 4: MIKRO-EKONOMIE EN KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES

- 4.1 4.1.1 **Noem TWEE soorte oligopolieë soos bepaal deur die aard van die produk wat hulle verkoop.**
- Suiwer oligopolie ✓
  - Gedifferensieerde oligopolie ✓
- (2)
- 4.1.2 **Watter uitwerking sal 'n styging in belasting op goedere, op die ekonomie hê?**
- Dit veroorsaak dat goedere duur raak en baie verbruikers dit nie kan bekostig nie. ✓✓
  - Mag lei tot armoede. ✓✓
  - Die regering verdien meer inkome uit belastings ✓✓
  - Verlaag produksievlakke omdat sommige ondernemings hulle deure mag sluit ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord.) (2)
- 4.2 **DATARESPONS**
- 4.2.1 **Watter produk of diens word deur Transnet aangebied?**
- Vervoerdienste ✓
- (1)
- 4.2.2 **Hoeveel geld het Transnet verloor deur nie 'n KVO te doen nie?**
- R1,212 miljard ✓
- (1)
- 4.2.3 **Verduidelik *kostevoordeel-ontleding* kortliks.**
- 'n Ontleding wat deur die regering gedoen word, wat die kostes en voordele van 'n projek opweeg ten einde te bepaal of die projek deurgevoer moet word al dan nie. ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord.) (2)
- 4.2.4 **Verduidelik 'n situasie waar die kostevoordeel-verhouding groter as 1 is.**
- Die huidige waarde van ekonomiese voordele sal groter wees as die huidige waarde van ekonomiese koste en die openbare besteding sal die welstand van die nasie verhoog. Die projek behoort oorweeg te word. ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking.) (2)
- 4.2.5 **Hoekom is dit nodig dat Transnet 'n kostevoordeel-ontleding doen alvorens hulle lokomotiewe aankoop?**
- Dit is belangrik want:
- Transnet is 'n parastataal (regeringsonderneming) en 'n KVO word deur die regering gedoen ✓✓
  - Die projek vir die aankoop van lokomotiewe is baie groot – koste en voordele behoort geweeg te word en 'n wel deurdagte besluit moet geneem word ✓✓
- (Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking) (2 x 2) (4)

4.3 DATARESPONS

- 4.3.1 **Wat is die ewewigshoeveelheid-vlak in bostaande oligopolie?**
• 60 ✓ (1)
- 4.3.2 **Watter deel van die vraagkurwe is relatief prysonelasies? Gebruik die byskrifte soos verskaf.**
• BV_1 ✓ (1)
- 4.3.3 **Verduidelik 'n *duopolie* kortliks.**
• 'n Markstruktuur wat deur twee ondernemings gedomineer word ✓✓ (2)
- 4.3.4 **Hoe sal die dominante onderneming die gedrag van klein mededingers in die mark beïnvloed?**
• Die dominante onderneming sal die leiding neem met prysstygings en die kleiner ondernemings sal dan volg en hulle pryse verhoog ✓✓ (2)
- 4.3.5 **Waarom sal die oligopolie nie die prys van R80 na R40 verlaag nie? Verduidelik met behulp van berekeninge.**
• Die onderneming sal inkome verloor as die prys daal ✓✓
• Teen 'n prys van R80 sal daar 60 eenhede verkoop word, wat 'n inkome van R4 800 sal lewer ✓
• Terwyl 'n daling na R40 sal lei tot die verkoop van 65 eenhede en 'n inkome van R2 600 ✓
• Die verlies sal R2 200 wees ✓✓ (2 x 2) (4)

4.4 Verduidelik, met behulp van 'n grafiek, waarom marginale koste gelyk behoort te wees aan marginale inkome, ten einde wins te maksimeer.

Van eenheid 1–3, MI is hoër as MK en die wins van die onderneming neem toe. ✓✓

Die firma behoort die produksie van ekstra uitset-eenhede te verhoog solank MI groter is as MK ✓✓ totdat $MK=MI$ ('n punt waar produksie konstant is) ✓✓ omdat produksie van 'n ekstra eenheid verby hierdie punt hoër marginale koste vir die firma sal skep as wat dit MI skep ✓✓

Byvoorbeeld, vanaf eenhede 5–7, is MI laer as MK en die wins van die onderneming neem af ✓✓

By eenheid 4, $MI = MK$ en dit is waar die firma se wins gemaksimeer word ✓✓

(Maks. 4) (8)

4.5 Evalueer die uitwerking van die implementering van maksimum pryse.

Positiewe uitwerking

Die regering stel 'n maksimum prys/prysplafon vas, laer as die markprys, en daarom:

- Raak dit meer bekostigbaar om goedere te produseer ✓✓
- Is basiese voedsel, behuising en vervoer meer toeganklik ✓✓
- Verminder armoede omdat die armes ook toegang tot baie van hierdie goedere kan verkry ✓✓
- Kan die welvaart van sommige verbruikers verhoog ✓✓

Negatiewe uitwerking

Die verskaffers sal nie ten gunste daarvan wees om 'n maksimum prys in te stel nie en dit sal lei tot:

- Daling in die aanbod van goedere ✓✓
- Tekorte aan goedere in die markte ✓✓

- Die ontwikkeling van swartmarkte (onwettige markte) waar mense hierdie goedere kan verkry ✓✓
(Aanvaar enige toepaslike korrekte verduideliking.) (8)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 80

AFDELING C

Beantwoord EEN van die twee vrae uit hierdie afdeling in die ANTWOORDEBOEK.

VRAAG 5

- Bespreek, met behulp van grafieke, die individuele onderneming in 'n volmaakte mark, onder hoofde van die volgende opskrifte:
  - Afleiding van die vraagkurwe (10 punte)
  - Ekonomiese wins (8 punte)
  - Ekonomiese verlies (8 punte)
- Evalueer die uitwerking van vrye toetrede tot en uittrede uit die mark op die ewewigposisie van korttermyn tot langtermyn in 'n volmaakte mark.

INLEIDING

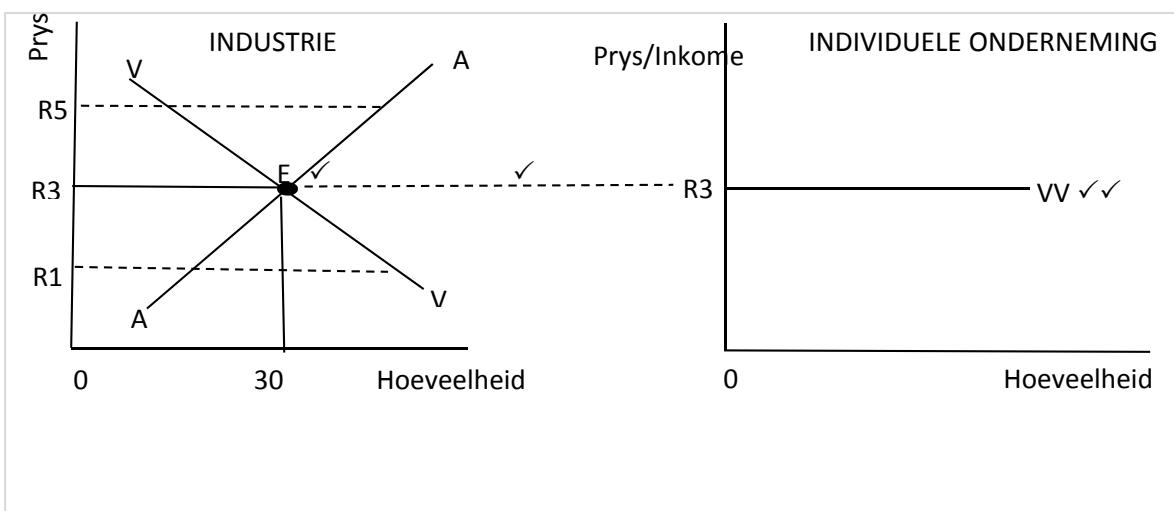
'n Volmaakte mark is 'n mark waar 'n groot aantal verkopers homogene produkte verkoop. ✓✓

(Aanvaar enige toepaslike korrekte antwoord.)

(2)

HOOFGEDEELTE

Afleiding van die vraagkurwe van 'n individuele onderneming

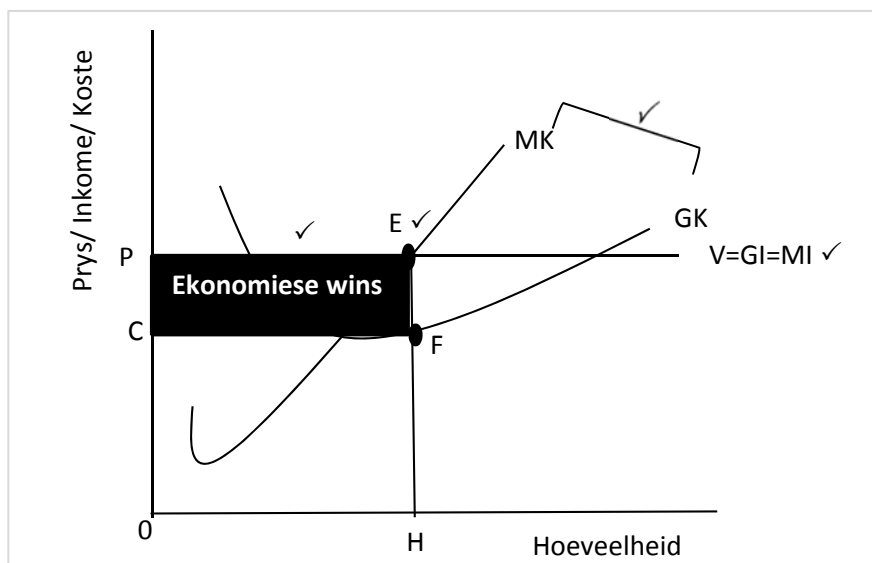

Punttoekenning

Interseksie van aanbod en vraag	1 punt
Skakel tussen markprys en individuele onderneming	1 punt
Korrekte byskrifte en teken van vraagkurwe vir die individuele onderneming	2 punte
	(Maks. 4 punte)

- Die verkopers is té onbeduidend om die markprys te beïnvloed, daarom is hulle prysnemers ✓✓
- Elke individu word gedwing om sy produk teen markprys te verkoop ✓✓
- Ondernemings kan nie die prys manipuleer nie, maar wel die hoeveelhede, daarom is die vraagkurwe horisontaal / volmaak elasties ✓✓
- In die bostaande grafiek, aanvaar die onderneming 'n prys van R3 van die industrie as sy verkoopsprys en die vraagkurwe is VV ✓✓

Ekonomiese wins

Punttoekenning

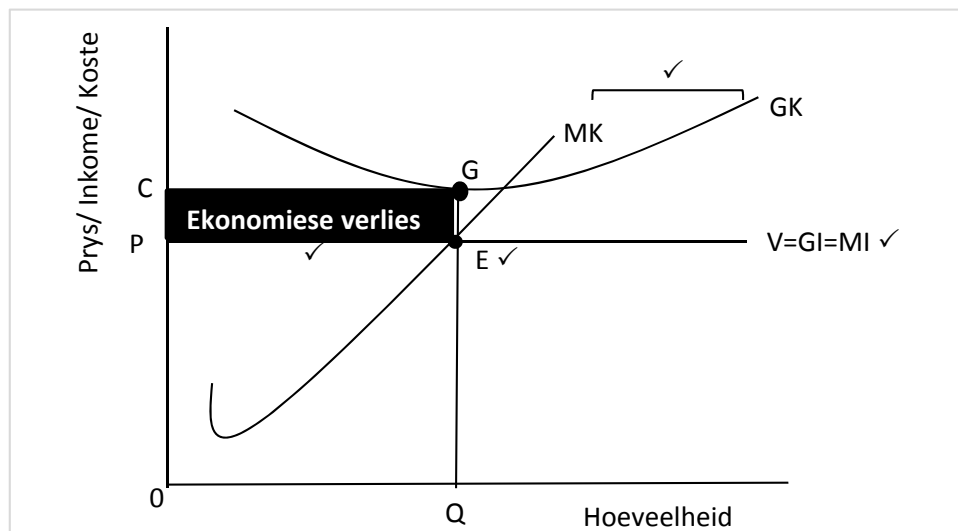
Korrekte teken en byskrif by koste-kurwes	1 punt
Korrekte teken en byskrifte by inkomme-kurwes	1 punt
Korrekte aanduiding van wins maksimerende punt	1 punt
Korrekte aanduiding van ekonomiese wins	1 punt

(Maks. 4 punte)

- 'n Onderneming maak ekonomiese wins wanneer die gemiddelde inkomme groter is as die gemiddelde koste ✓✓
- Die onderneming maksimeer wins by punt E waar $MK = MI$ ✓✓
- GK is laer as GI by punt F en die onderneming maak ekonomiese wins – PCFE ✓✓

(4)

Ekonomiese verlies

Puntetoekenning	
Korrekte teken en byskrif by koste-kurwes	1 punt
Korrekte teken en byskrifte by inkomme-kurwes	1 punt
Korrekte aanduiding van wins maksimerende punt	1 punt
Korrekte aanduiding van ekonomiese verlies	1 punt
(Maks. 4 punte)	

- 'n Onderneming maak 'n ekonomiese verlies wanneer die gemiddelde inkomme minder is as die gemiddelde koste ✓✓
  - Die onderneming minimiseer die verlies by punt E waar $MI = MK$. ✓✓
  - GK is bo GI by punt G en die onderneming maak 'n ekonomiese verlies – PCGE ✓✓ (4)
- (26)

ADDISIONELE GEDEELTE

Vrye toetrede

- Die ekonomiese wins wat oor die korttermyn gerealiseer word, lok nuwe besighede na die industrie. ✓✓
- Omdat die hoeveelheid wat aangebied word op die mark toeneem, as gevolg van die uitbreiding van die bestaande besighede, sal aanbod toeneem. ✓✓
- Die prys sal daal en die besigheid sal normale wins realiseer. ✓✓ (Maks. 5)

Vrye uittrede

- Die ekonomiese verlies wat oor die korttermyn gerealiseer word, sal daartoe lei dat die onderneming die industrie verlaat ✓✓
- Kleiner hoeveelhede sal aangebied word en die aanbod sal daal ✓✓
- Die prys sal toeneem en die onderneming sal begin om normale wins te realiseer ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte toepaslike antwoord)

(Maks. 5) (10)

SLOT

Die volmaakte mark is beide produktief en allokatief doeltreffend en produseer teen die laagste punt van die GK-kurwe, en verkoop 'n groot hoeveelheid teen die laagste prys. ✓✓

(2)

[40]

VRAAG 6: KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES

- **Verduidelik, in detail, die kenmerke van monopolistiese mededinging.**
- **Hoe sal mededingers in monopolistiese mededinging hulle operasionele sukses in die mark verseker?**

INLEIDING

Monopolistiese mededinging is 'n markstruktuur met 'n groot aantal verkopers waar toetrede relatief maklik is, maar die produk is gedifferensieerd, bv. tandepasta. ✓✓
(Aanvaar enige korrekte toepaslike inleiding.)

(2)

INHOUD**HOOFGEDEELTE: KENMERKE VAN MONOPOLISTIESE MEDEDINGING**

Daar is 'n groot aantal verkopers in die mark. ✓

- Daar is sterk mededinging tussen hulle. ✓✓

Produkte is gedifferensieerd ✓

- Produkte is soortgelyk, maar nie identies nie want dit bevredig dieselfde verbruikersbehoefte bv. klere, skoene. ✓✓
- Daar mag verskille in verpakking van 'n produk wees wat dit verskillend maak van ander soortgelyke produkte, bv. suiker ✓✓
- Verskille mag denkbeeldig wees, ✓✓ bv. in die geval van medisyne waar ons verskillende handelsmerke vind wat presies dieselfde bestanddele bevat, sal die diensverskaffing van die verkopers beslis die verskil maak. ✓✓

Daar is vrye toe- en uittrede tot en uit die mark ✓

- Dit is maklik vir nuwe ondernemings om toe- en uit te tree tot die industrie ✓✓
- Daar is geen hindernisse, permitte, patentregte en ingewikkelde aanleg-ontwerpe nie ✓✓
- Dit is maklik vir besighede wat wens om die industrie te verlaat ten einde hulle kapitaalbesteding met uittrede te verhaal ✓✓

Onvolledige inligting ✓

- Daar is 'n gebrek aan volledige inligting aan kopers en verkopers ✓✓

Beheer oor pryse ✓

- Besighede het min beheer oor die prys ✓✓
- Hulle ding nie mee met die prys nie, maar met gedifferensieerde produkte ✓✓

Hibriede struktuur ✓

- Dit is 'n kombinasie van volmaakte mededinging en 'n monopolie ✓✓
- Die element van mededinging kom uit die feit dat daar baie verkopers van gedifferensieerde produkte is en dat elk van hulle relatief klein is in vergelyking tot die mark as 'n geheel ✓✓

Dit is dikwels plaaslik ✓

- Monopolistiese mededinging vind oor die algemeen plaas in die kleinhandel en diensesektor van die ekonomie ✓✓
(Aanvaar enige toepaslike korrekte kenmerk)
(Ken 'n maksimum van 8 punte toe vir hoofskrifte/lys van feite en voorbeelde.) (26)

ADDISIONELE GEDEELTE

Besighede in die monopolistiese mededingende mark kan hulle operasionele sukses in die mark verseker deur die:

- Skep van geleenthede vir nie-prysmededinging as gevolg van faktore wat verband hou met hul produkte se uniekheid in vergelyking met dié van hulle mededingers ✓✓
- Lok van meer klante deur advertering van hulle produkte, wat dit meer aantreklik vir die klante maak ✓✓
- Produk op so 'n manier te verpak dat dit aantreklik is vir die kliënte en dit sal hulle bo hulle mededingers laat uitstaan ✓✓
- Verskaffing van gratis aflewering ter bevordering van die gerief van hulle kliënte ✓✓
- Verlenging van hulle werksure ✓✓
- Verbruikerslojaliteit deur middel van handelsmerke te bou ✓✓
- Lojaliteitspunte aan kliënte vir die aankoop van sekere produkte te gee ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte toepaslike antwoord)
(Ken 'n maksimum van 2 punte toe indien slegs genoem of voorbeelde gegee)
(5 x 2) (10)

SLOT

Dit is moontlik vir 'n monopolistiese mededingende onderneming om ekonomiese wins slegs oor die korttermyn te realiseer en normale wins oor die lang termyn. ✓✓ (2)
[40]

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 150

